

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

(isključivo za medije. Nije službeni dokument)

ŽALBENO VEĆE

Hag, 30. avgusta 2005.
JP/MOW/998-t

PRESUDA ŽALBENOG VEĆA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV MIODRAGA JOKIĆA

- **POTVRĐENA KAZNA OD 7 GODINA ZATVORA**

U prilogu se nalazi sažetak presude Žalbenog veća, u sastavu: sudija Weinberg de Roca (predsedavajući), sudija Shahabuddeen, sudija Mumba, sudija Güney i sudija Schomburg, kojeg je pročitao predsedavajući sudija.

Na osnovu naloga o rasporedu izdatog 19. jula 2005, Žalbeno veće danas donosi svoju presudu po žalbi na kaznu u ovom predmetu.

G. Miodrag Jokić je uložio žalbu na kaznu koju mu je izreklo Pretresno veće I ovog Međunarodnog suda 18. marta 2004. Tužilaštvo nije uložilo žalbu na kaznu.

Ovaj predmet odnosi se na događaje koji su se odigrali u Hrvatskoj, gde su snage Jugoslovenske narodne armije pod komandom, između ostalih, i Miodraga Jokića, granatirale Stari grad u Dubrovniku od ranih jutarnjih sati 6. decembra 1991. sve do kasno istog tog dana. Pretresno veće je prihvatilo stav Tužilaštva da žalilac nije naredio napad, a da je znao za protivpravno granatiranje i da je propustio da ga spreči, ublaži ili zaustavi, ili da kazni njegove počinitelje. Kao posledica granatiranja, dva civila su poginula, a tri su ranjena i uništene su brojne zgrade, među njima i ustanove namenjene religiji, dobrotvornim svrhama, obrazovanju, umetnosti i nauci, te istorijski spomenici.

Dana 27. avgusta 2003, Miodrag Jokić se potvrdno izjasnio o krivici po Drugoj izmenjenoj optužnici i Pretresno veće ga je proglasilo krivim u odnosu na šest tačaka koje ga terete za kršenje zakona i običaja ratovanja na osnovu člana 3 Statuta, a to su: tačka 1, ubistvo; tačka 2, okrutno postupanje; tačka 3, protivpravni napad na civile; tačka 4, pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom; tačka 5, protivpravni napad na civilne objekte; tačka 6, uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim religiji, dobrotvornim svrhama i obrazovanju, umetnosti i nauci, te istorijskim spomenicima i umetničkim i naučnim delima.

Dana 18. marta 2004, Pretresno veće je izreklo g. Jokiću kaznu od 7 godina zatvora.

G. Jokić je uložio žalbu na kaznu 16. aprila 2004, a pretres po žalbi je održan 26. aprila 2005.

Sledeći praksu Međunarodnog suda, neću čitati tekst presude, nego samo dispozitiv. Umesto toga, rezimiracu pitanja o kojima se raspravljalo u ovom žalbenom postupku i zaključke Žalbenog veća. Naglašavam da ovaj rezime nije deo pisane presude koja je jedini merodavan prikaz zaključaka i obrazloženja Žalbenog veća. Kopije pisane verzije presude biće na raspolaganju stranama i javnosti po završetku ove sednice.

Neću opširno govoriti o standardima preispitivanja po žalbi i relevantnim odredbama prilikom izricanja kazne jer sam se na to već osvrnula za vreme uvodnog izlaganja na pretresu po žalbi.

Žalilac je prvobitno izneo sedam osnova za žalbu ali je 30. juna 2004. povukao svoj četvrti osnov za žalbu. Ukratko ću se osvrnuti na preostalih šest osnova za žalbu, po redu.

U svom prvom osnovu za žalbu, žalilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo zaključivši da je on odgovoran na osnovu člana 7(1) Statuta za pomaganje i podržavanje u događajima pre 6.

Adresa na Internetu: <http://www.un.org/icty/index-b.html>

Outreach program

Aleja Bosne Srebrene b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 33 773 218, 773 219 Fax: +387 33 773 217

decembra 1991, jer je to izvan onoga za šta se on tereti u Drugoj izmenjenoj optužnici i o čemu je postignut sporazum o izjašnjavanju o krivici.

Žalbeno veće primećuje da je Pretresno veće bilo upoznato s činjenicom da se Druga izmenjena optužnica ograničava na događaje od 6. decembra 1991. i da je Pretresno veće prihvatilo žaliočevo potvrdno izjašnjavanje o krivici na osnovu Sporazuma o izjašnjavanju o krivici.

Žalbeno veće napominje da se Pretresno veće, kad je žalioca proglasilo krivim po tačkama optužnice od jedan do šest, nedvosmisleno ograničilo na njegova dela i propuste do kojih je došlo 6. decembra 1991. Presuda o kazni jasno kaže da se žalioцу izriče kazna samo na osnovu njegovog ponašanja 6. decembra 1991. Pretresno veće je samo navelo žaliočevo ponašanje u odnosu na slične napade 23. i 24. oktobra i 9. novembra 1991. da bi ukazalo na kontekst u kom su počinjeni zločini 6. decembra 1991. Ovaj kontekst je bio važan da bi se utvrdilo postojanje elementa *mens rea* potrebnog za osuđujuću presudu za pomaganje i podržavanje. Prema tome, Žalbeno veće je uvereno da Pretresno veće nije pogrešilo u Presudi o kazni kada je *samo* pomenulo - *a ne konstatovalo kao krivična dela za koja se tereti* - događaje pre 6. decembra 1991.

Štaviše, čak i da je Pretresno veće pogrešilo pominjući ranije događaje, to ne bi bio razlog da Žalbeno veće izmeni Presudu o kazni, pošto žalilac nije pokazao da je na kaznu uticalo to što je Pretresno veće navodno razmatralo njegovo ponašanje pre 6. decembra 1991.

Ovaj deo žaliočevog prvog osnova za žalbu se odbacuje.

Žalbeno veće primećuje da je žalioцу izrečena osuđujuća presuda za njegovu ulogu 6. decembra 1991. na osnovu članova 7(1) i 7(3) Statuta a na temelju istih činjenica. Sudska praksa Žalbenog veća pokazuje da istovremeno izricanje osuđujućih presuda za individualnu odgovornost i odgovornost nadređenog u odnosu na istu tačku optužnice i na temelju istih činjenica predstavlja pravnu grešku.

Žalbeno veće je svesno činjenice da nije uložena žalba na izricanje istovremenih osuđujućih presuda, te da je žalilac uložio žalbu samo na svoju kaznu. Postoji, međutim, nerazrešiva veza između osuđujuće presude i kazne. Takođe, u slučaju da je došlo do greške u primeni prava, Žalbeno veće ima diskreciono pravo da ispravi tu grešku *proprio motu* ako to zahtevaju interesi pravde. Žalbeno veće stoga smatra da se, u skladu s utvrđenom sudskom praksom, može izreći samo jedna osuđujuća presuda po svakoj tački optužnice na osnovu člana 7(1) Statuta. Prema tome, Žalbeno veće poništava osuđujuće presude izrečene žalioцу u odnosu na tačke 1 do 6 optužnice u delu u kojem se one temelje na zaključku o žaliočevoj odgovornosti nadređenog na osnovu člana 7(3) Statuta.

To, međutim, ne mora da znači da je neophodno i smanjenje kazne. Žalbeno veće smatra da je Pretresno veće moralo da razmotri žaliočev nadređeni položaj kao otežavajući faktor u izricanju kazne pošto su se strane saglasile, a Pretresno veće prihvatilo da je žalilac imao rukovodeći položaj. I zaista, Pretresno veće je izričito uzelo u obzir žaliočev rukovodeći položaj kada je razmatralo otežavajuće okolnosti. Prema tome, Pretresno veće je u celosti prihvatilo, kao otežavajuću okolnost, da je žalilac imao položaj vlasti i ovlašćenja visokog oficira nad drugima koji su počinili zločine za koje se tereti na osnovu tačaka optužnice 1 do 6 i to se odrazilo u izrečenoj kazni.

Iz gore navedenih razloga, Žalbeno veće zaključuje da poništavanje osuđujućih presuda koje je Pretresno veće izreklo žalioцу kao nadređenom nema odraza na žaliočevu kaznu.

U drugom osnovu za žalbu, žalilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo što se poslužilo odredbama Krivičnog zakona bivše Jugoslavije koje ne bi bile primenjive na raspon kazni koje bi izrekli sudovi u bivšoj Jugoslaviji za uporedive zločine.

Žalilac tvrdi da je prema odredbama Krivičnog zakona bivše Jugoslavije koje je Pretresno veće uzelo u obzir, krivična odgovornost ograničena na one koji su direktni izvršioци. Pošto je njegova krivična odgovornost nastala iz propusta, žalilac tvrdi da se odredbe na koje se poziva Pretresno veće ne mogu primeniti u njegovom slučaju.

Žalbeno veće konstatuje da članovi Krivičnog zakona bivše Jugoslavije na koje se pozvalo Pretresno veće - a koji obuhvataju ratne zločine, sredstva i oblike vođenja borbenih operacija i zaštitu kulturne imovine - zabranjuju krivično ponašanje prema zakonom zaštićenim dobrima koja su takođe zaštićena u slučaju krivičnih dela u odnosu na koja se žalilac izjasnio krivim. Štaviše, Žalbeno

veće primećuje da se principi pomaganja i podržavanja kao i krivične odgovornosti usled propusta nalaze u Krivičnom zakonu bivše Jugoslavije.

Prema tome, ovi članovi nude smernice u pogledu opšte prakse izricanja zatvorskih kazni na sudovima u bivšoj Jugoslaviji za dela i propuste u odnosu na koje se žalilac izjasnio krivim i za koje je osuđen. Žalbeno veće naglašava da premda pretresna veća treba da imaju u obziru opštu praksu izricanja zatvorskih kazni na sudovima u bivšoj Jugoslaviji, ona nisu obavezna da se prema njoj ravnaju.

Žalbeno veće primećuje da se Pretresno veće nije izričito pozvalo na sve članove Krivičnog zakona bivše Jugoslavije koji bi mogli da budu relevantni za ovaj predmet. Međutim, Žalbeno veće smatra da pretresna veća nisu obavezna da uzmu u obzir svaku primenjivu odredbu zakona bivše Jugoslavije.

Stoga, Žalbeno veće konstatuje da je Pretresno veće imalo ispravan pristup i odbacuje drugi osnov za žalbu.

U svom trećem osnovu za žalbu, žalilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo u primeni prava donevši odluku da će se, u slučaju sporazuma o izjašnjavanju o krivici, prvenstveno oslanjati na olakšavajuće okolnosti o kojima su strane postigle saglasnost. Po njegovom mišljenju, Pretresno veće se udaljilo od standarda utvrđenog u predmetu "Čelebići", u kojem je Žalbeno veće zaključilo da optuženi treba da dokaže olakšavajuće okolnosti na osnovu stepena verovatnoće.

Žalbeno veće nije uvereno da se Pretresno veće pogrešno udaljilo od "stepena verovatnoće" kao standarda utvrđenog u presudi po žalbi u predmetu "Čelebići". Pretresno veće se pozvalo na ispravan standard i zaključilo da će se u slučaju sporazuma o izjašnjavanju o krivici prvenstveno oslanjati na olakšavajuće okolnosti oko kojih su strane postigle saglasnost. Drugim rečima, Pretresno veće je logično oslobodilo žalioaca tereta dokazivanja stepena verovatnoće olakšavajućih okolnosti u odnosu na one olakšavajuće okolnosti oko kojih su strane postigle saglasnost.

Štaviše, žalilac tvrdi da je on sam identifikovao tri olakšavajuća faktora, pored onih koje je identifikovalo Tužilaštvo, a to su: 1) njegova starosna dob; 2) pet događaja koji se tiču njegovog ponašanja pre, za vreme i nakon počinjenog krivičnog dela i; 3) izuzetne porodične okolnosti. Međutim, Žalbeno veće konstatuje da je sve ove faktore Pretresno veće uzelo u obzir.

U vezi sa žaliočevim konkretnim argumentom da je ponašanje posle sukoba "izdvojena i različita olakšavajuća okolnost" i da ne treba da se "meša s kajanjem", Žalbeno veće konstatuje da je diskreciono pravo Pretresnog veća da smatra žaliočevo ponašanje posle sukoba izrazom njegovog iskrenog kajanja, umesto da to ponašanje posle sukoba procenjuje kao izdvojenu olakšavajuću okolnost.

Štaviše, Žalbeno veće zaključuje da je Pretresno veće ispravno odmerilo sve olakšavajuće okolnosti, kako one o kojima je postignuta saglasnost strana, tako i one koje je prezentirao samo žalilac.

Treći osnov za žalbu se odbacuje.

U svom petom osnovu za žalbu, žalilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo što nije uzelo u obzir kao olakšavajući faktor njegovo zdravstveno stanje i njegove porodične prilike, koji su, po njegovom mišljenju, "izuzetni" i predstavljaju "vanredne okolnosti".

Kad je reč o žaliočevoj tvrdnji da je Pretresno veće pogrešno smatralo da on ima iste porodične okolnosti kao i drugi optuženi, Žalbeno veće primećuje da je Pretresno veće samo ponudilo razloge zašto se, u principu, pridaje ograničena težina olakšavajućim faktorima poput porodičnih prilika nekog optuženog. Pretresno veće nije, međutim, uporedilo žaliočeve lične prilike s onima drugih optuženih.

Kad je reč o žaliočevom argumentu da je Pretresno veće zanemarilo dokaze koji su mu predloženi, Žalbeno veće konstatuje da se Pretresno veće ispravno pozvalo na dokaze koje je izveo žalilac i prema tome ih je uzelo u obzir. Pretresno veće se izričito pozvalo na žaliočeve pisane podneske koji sadrže dokaze koje je žalilac ponudio da bi pokazao da su njegove lične prilike izuzetne prirode, uključujući i poverljivi podnesak u tom smislu. Žalbeno veće zaključuje da Pretresno veće nije bilo obavezno da raspravlja o žaliočevim ličnim prilikama detaljnije nego što je

to učinilo, posebno u svetlu činjenice da su neki dokazi koje je žalilac ponudio u vezi sa svojim porodičnim prilikama poverljive prirode.

Štaviše, žalilac tvrdi da, pošto je u odluci o njegovom privremenom puštanju na slobodu Pretresno veće uzelo u obzir njegovo naročito zdravstveno stanje i porodične prilike kao vanredne okolnosti, Pretresno veće je takođe trebalo da u presudi o kazni smatra njegove porodične okolnosti izuzetnim i da im prida težinu kao olakšavajućem faktoru.

Žalbeno veće se ne slaže. Rezonovanje Pretresnog veća prilikom odobravanja žaliočevog privremenog puštanja na slobodu nije nužno relevantno za njegovu procenu olakšavajućih okolnosti prilikom izricanja kazne žalioču. Prema pravilu 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima optuženi može biti privremeno pušten na slobodu ako se Pretresno veće uverilo da će se pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koju drugu osobu; međutim, kad je reč o procenjivanju ponašanja optuženog kako bi mu se odmerila odgovarajuća kazna, na Pretresnom veću je da odmeri olakšavajuće okolnosti u odnosu na ostale faktore kao što su težina krivičnog dela, konkretne okolnosti tog predmeta i oblik i stepen učesća optuženog u krivičnom delu.

Iz gore navedenih razloga, Žalbeno veće odbacuje žaliočev peti osnov za žalbu.

U svom šestom osnovu za žalbu, žalilac tvrdi da je Pretresno veće pogrešilo u primeni prava i utvrđivanju činjenica, te da je zloupotrebilo svoje diskreciono pravo jer je propustilo da razmotri ukupnost dokaza koje su strane prezentirale u odnosu na njegov dobar karakter i profesionalizam. Žaliočev prvi argument je da Pretresno veće nije uzelo u obzir iskaze nekih svedoka, uključujući i iskaze dvojice istražitelja Tužilaštva. Drugo, žalilac tvrdi da je Pretresno veće takođe propustilo da uzme u obzir dokaze o njegovom dobrom karakteru i ličnom integritetu, kao što su dobrovoljna predaja, njegovo ponašanje za vreme privremenog boravka na slobodi i njegovo priznanje krivice.

Kad je reč o navodnoj grešci u vezi s iskazima svedoka, neću ulaziti u detalje i umesto toga ću samo rezimirati glavno obrazloženje. Od pretresnih veća se ne traži da „artikulišu svaki korak” svog rezonovanja u dolasku do određenih zaključaka, i propust da se u presudi navede „svaka okolnost” predočena i uzeta u obzir, ne znači nužno da su oni bilo ignorisali ili propustili da procene dotični faktor. Kad je reč o iskazima svedoka, pretresna veća nisu ni na koji način obavezna da se pozovu na svaku frazu koju je izgovorio svedok tokom svog svedočenja; veća mogu, tamo gde to smatraju prikladnim, istaći glavne delove iskaza na koje su se oslanjala kako bi potkrepila svoje nalaze. Pozivanje na određene delove iskaza svedoka je *prima facie* dokaz da je Pretresno veće upoznato s celim iskazom i da ga je uzelo u obzir.

Žalbeno veće zaključuje da je Pretresno veće bilo upoznato sa svim svedočenjima i da je relevantne delove uzelo u obzir.

Žalilac nadalje tvrdi da je Pretresno veće trebalo da uzme u obzir dokaze o njegovom dobrom karakteru, i to: 1) njegovu dobrovoljnu predaju i činjenicu da je on bio prvi oficir Jugoslovenske narodne armije koji se dobrovoljno predao van okvira zakona o saradnji između Međunarodnog suda i bivše Savezne Republike Jugoslavije; 2) činjenicu da je on uvek u celosti ispunjavao odredbe i uslove svog privremenog puštanja na slobodu; 3) činjenicu da je priznao svoju krivicu, te 4) činjenicu da se izvinio hrvatskom ministru pomorstva i spoljnih poslova na dan granatiranja i da je zaključio prekid vatre narednog dana.

Žalbeno veće konstatuje da je Pretresno veće razmotrilo i uzelo u obzir sve ove faktore, premda ne konkretno kao dokaze o žaliočevom dobrom karakteru. Međutim, diskreciono je pravo Pretresnog veća da razmatra te dokaze kao pokazatelje žaliočevog iskrenog kajanja i njegove saradnje s Međunarodnim sudom; Pretresno veće nije bilo obavezno da uzima u obzir ove faktore i pri proceni žaliočevog dobrog karaktera.

Stoga se odbacuje žaliočev šesti osnov za žalbu.

U svom sedmom osnovu za žalbu, žalilac ne tvrdi da je Pretresno veće počinilo bilo kakvu grešku. Umesto toga on traži od Žalbenog veća da uzme u obzir njegovu saradnju u predmetu Strugar nakon izricanja presude o kazni kao olakšavajući faktor “u interesu pravde”. On se oslanja na nalaze Žalbenog veća u predmetu “Kupreškić” u podršku svom zahtevu. Međutim, predmet “Kupreškić” se ne može porediti s predmetom koji je pred nama. U ovom predmetu, Pretresno veće je uzelo u obzir žaliočevu saradnju s Tužilaštvom kao olakšavajući faktor prilikom izricanja kazne i okarakterisalo je tu saradnju kao “izuzetno značajnu”. Štaviše, Pretresno veće je u presudi o kazni primilo k znanju da

su strane podnele konkretne podneske Pretresnom veću i pozvalo se na onaj deo pretresa o kazni koji potvrđuje moguću vrednost žaliočevog iskaza za druge predmete, kao i njegovu spremnost da svedoči u predstojećim predmetima. Žalbeno veće stoga zaključuje da je Pretresno veće bilo u celosti svesno saradnje koju je žalilac već ponudio i koju bi mogao ponuditi u predstojećim predmetima, kao što se to kasnije pokazalo u predmetu "Strugar", i uzelo je u obzir tu činjenicu. Stoga se žaliočev zahtev odbija.

Sada ću pročitati dispozitiv Presude Žalbenog veća. G. Jokiću, molim vas, ustanite.

Iz gore navedenih razloga, Žalbeno veće, na osnovu člana 25 Statuta i pravila 117 i 118 Pravilnika o postupku i dokazima;

Primivši k znanju pisane podneske strana i argumente iznesene na pretresu 26. aprila 2005;

Zasedajući na otvorenoj sednici;

PONIŠTAVA, *proprio motu*, žaliočevu osuđujuću presudu po tačkama 1 do 6 optužnice u delu u kojem se temelji na nalazima o žaliočevoj odgovornosti nadređenog na osnovu člana 7(3) Statuta;

ODBACUJE sve osnove za žalbu koje je naveo žalilac;

POTVRĐUJE kaznu od sedam godina zatvora koju je izreklo Pretresno veće; i

NALAŽE, u skladu s pravilom 103(C) i pravilom 107 Pravilnika, da Miodrag Jokić ostane u pritvoru Međunarodnog suda sve dok se ne privede kraju organizovanje njegovog transfera u državu u kojoj će izdržavati kaznu.

Kompletan tekst presude na engleskom jeziku možete na zahtev dobiti od Kancelarije za medije i naći na Internet stranici Međunarodnog suda: www.un.org/icty.

Postupke pred Međunarodnim sudom takođe možete pratiti na Internet stranici Međunarodnog suda.